

насамперед – найважливіше для даного суб'єкта господарювання та зрозуміти самому свої переваги, а потім шукати їх розуміння в інших. Також важливо створювати синергію, очікувати ризику і бути готовим до нього. Для підприємства дуже актуально мати власну економічну охорону.

Щоб вийти із карантину, підприємству потрібно вжити ряд противірусних заходів, а саме:

- розробити власну стратегію (саме вона визначає цілі та мету), побудовану на даних бухгалтерського обліку;

- здійснювати швидкий аналіз фінансово-господарської діяльності, а це у свою чергу, дає можливість оперативної реакції на хід господарських процесів;

- провадити оперативний контроль, який забезпечить досягнення прийнятих рішень.

Дослідження показують, що в сучасний період сфера застосування економічного аналізу значно розширилася: його ставлять в основу розробки варіантів управлінських рішень щодо поліпшення використання економічного потенціалу суб'єктів господарювання, що працюють незалежно від форм власності. Реалії сьогодення роблять серйозні виклики у всіх сферах людської діяльності та зумовлюють використання різних методів і прийомів економічного аналізу. Щоб відповідати сучасним вимогам, методика економічного аналізу повинна своєчасно реагувати на повсякденні динамічні зміни зовнішнього середовища, в тому числі пандемію та карантин, та бути надійним інструментом управління підприємством.

Список використаних джерел:

1. Кулик А.В. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник. Київ: ДП «Видавництво дім «Персонал», 2018. 452 с.

2. Дерій В. А. Проблеми теорії науки, методики й організації навчання і практики економічного аналізу. *Бухгалтерський облік і аудит*. № 6. 2014. С. 3 -12.

3. Шестерняк М. М. Сучасний економічний аналіз та його основні види. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Випуск № 20. Ужгород, 2018. С. 158-162.

4. Грабовецький Б. Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрями використання: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2010. 171 с.

5. Шестерняк М. М. Економічний аналіз: перспективи розвитку. *Збірник тез доповідей XV Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України у XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації»*, м. Тернопіль, ТНЕУ, 29-30 березня 2018 р., Тернопіль: «Економічна думка ТНЕУ», 2018. С. 233-235.

Бречко О. В.

кандидат економічних наук, доцент

Качан А. Ю.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

Проблемні аспекти адміністрування акцизного податку в Україні

Одним із основних показників оцінки ефективності адміністрування податків залишається рівень мобілізації податків до бюджету країни. Серед інших показників: наявність податкового боргу або переоплат, виконання планових показників надходження податків, рівень використання схем ухилення від сплати податків та, відповідно, ефективність реалізації державного контролюючого впливу в обраній сфері державного регулювання, рівень використання суб'єктами господарювання податкових пільг, оптимальність органів, які адмініструють окремі податки; адекватність технологій адміністрування податків наявним економічним реаліям тощо. [1]

Адмініструванню акцизного податку належить особливе місце в системі державної фіскальної політики. За допомогою здійснення ефективного адміністрування акцизного податку можна досягти мінімального втручання в економічну активність суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на ринку підакцизних товарів та, відповідно, мінімізувати часові витрати на його стягнення, а також підвищити рівень добровільної сплати акцизного податку до бюджету. Останнє є основним показником результативності як безпосередньо в цілому загальнодержавної податкової політики, так і її складової (акцизної) зокрема. [2]

З позиції налагодження ефективного адміністрування акцизного податку реєстрація його платників займає одне з чільних місць. Так, визначено обов'язковість надання інформації органами ліцензування податковим підрозділам за місцезнаходженням суб'єкта господарювання про видачу ліцензій на провадження операцій з підакцизними товарами. Реалізація такої новації дозволила підвищити ефективність застосування процедур реєстрації платників акцизного податку. Однак, з іншого боку, відбулося і деяке зростання кількості платників акцизного податку – імпортерів алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Одним із основних критеріїв оцінки стану адміністрування акцизного податку залишаються показники податкової заборгованості та переоплат за розрахунками з бюджетом. [2]

Таким чином, ефективність адміністрування акцизного податку залежить від цілого ряду факторів, які залежать як від самого механізму податку (повноти відображення об'єктів оподаткування, бази оподаткування, ставок акцизного податку та рівня їх диференціації, наявності вилучень з загальних правил оподаткування), так і цілого ряду зовнішніх чинників – політичних, загальноекономічних, законодавчих, організаційних та ін.

Важливими аспектами адміністрування будь-якого податку, що відображає характер державної податкової політики, є терміни та умови подання податкової звітності. Інформація щодо напрямів реалізації підакцизної продукції за покупцями може бути актуальною у разі, коли є зворотна інформація для відповідного зіставлення від таких покупців даних про факт отримання такої продукції та напрямів їх використання. Тому, у подальшій перспективі така щомісячна звітність підлягає уніфікації, частковому скасуванню на користь систем електронного моніторингу руху підакцизної продукції та щоквартальної звітності із зазначенням показників залишків та руху підакцизної продукції за їх видами. Загалом слід зазначити, що чинна система адміністрування акцизного податку в Україні з огляду на значний рівень тіншового обігу підакцизної продукції потребує реалізації комплексних перетворень, де основна увага повинна бути зосереджена на впровадженні сучасних інструментів контролю за рухом підакцизних товарів від виробника (імпортера) до кінцевого споживача. [3]

З огляду на геополітичний та економічний напрями розвитку країни, впровадження європейського досвіду адміністрування акцизного податку в Україні є виправданим та необхідним заходом.

Сфера акцизного оподаткування, крім суто фіскального завдання, має сприяти розвитку економічних процесів, відображати окремі аспекти соціальної та екологічної державної політики. З огляду на соціальну значущість, держава має бути зацікавлена в обмеженні споживання алкогольних та тютюнових товарів, його поступовому скороченні на

внутрішньому ринку, перерозподілі ринку на користь менш шкідливих та більш якісних товарів.

На сучасному етапі в Україні залишається актуальним питання гармонізації акцизного оподаткування до вимог країн-членів ЄС, а також визначення доцільності імплементації кращих світових практик до національного податкового законодавства, необхідний пошук ефективних процедур контролю за обігом підакцизних товарів. [1]

Проте не зважаючи на законодавчу базу існують проблеми в інтерпретації чітких ліцензійних умов на оптовий та роздрібний продаж алкогольної продукції, що унеможливує призупинення дії та анулювання ліцензій навіть у разі встановлення та доведення у судовому порядку грубих і повторних порушень чинного законодавства. До таких порушень додатково належать: невідповідність продукції державним та задекларованим стандартам; порушення порядку декларування обсягів виробництва; невиконання зобов'язань перед бюджетом; порушення правил обігу та продажу спирту, алкогольних напоїв. Відсутність аналогічних норм впливу на недобросовісних учасників ринку негативним чином позначається у сфері обігу алкогольних напоїв. [3]

Таким чином, необхідно розширити перелік порушень, за які може бути призупинено або анульовано ліцензію, що, з огляду на чинне законодавство з ліцензування в Україні, автоматично забезпечить можливість анулювати ліцензії за: повторне порушення ліцензіатом ліцензійних умов, недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії, невиконання припису про усунення порушень ліцензійних умов, неможливості забезпечити їх виконання.

Система адміністрування акцизного податку спирається на комплекс ключових елементів від яких залежать показники якості справляння податкових платежів, що є суттєвим джерелом наповнення як місцевих так і державного бюджетів, зважаючи на регулюючий характер акцизного податку. [2]

Список використаних джерел:

1. Кошук Т.В. Адаптація податкового законодавства України стосовно справляння акцизного податку до директив ЄС.// Наукові праці НДФІ. 2015 № 3. с. 2-7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2015_3_6
2. Макаренко В.В. Напрями вдосконалення адміністрування акцизного податку в Україні/В.В. Макаренко//Інноваційна економіка .2010. № 2. С.252-256
3. Боровик П. М Проблеми акцизного оподаткування в Україні / Боровик П.М., Ладигенська В.О.// Економічний вісник. - 2011р. №3 (25). С. 103-107.

Яцишин С.Р.

кандидат економічних наук, доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РИЗИКУ: ПРИНЦИПИ І ПІДХОДИ

Сучасні виклики розвитку економічних відносин та процес прийняття рішень для суб'єктів господарювання стає все більш складним. Науковцям та практикам відомий широкий спектр